

IZŠLO JE POROČILO OD GFMS: GOLD SURVEY 2010

Zlato je bolje kupiti za naložbo, kot ga uporabiti za nakit

TANJA STANKOVIĆ, LONDON

Zlato je v letu 2009 preseglo rekorde, tako po obsegu proizvodnje in trgovanja kot po vrednosti. Naložbe v zlato so celo presegle povpraševanje po zlatu kot nakitu, kar se ni zgodilo že od leta 1980. To je bila ena od ugotovitev na predstavitvi poročila Gold Survey 2010 v Londonu, kjer je tudi sedež neodvisne organizacije GFMS, vodilne na področju raziskovanja plemenitih kovin.

»Naložbe v zlato so se več kot podvojile in skoraj dosegle 60 milijard dolarjev,« je na predstavitvi povedal Philip Klapwijk, predsednik GFMS. »Povpraševanje po zlatu se je povečalo tako pri ustanovah kot pri zasebnih vlagateljih. Razlog je med drugim tudi v padcu dolarja in propadu finančnih ustanov. Val naložb je v začetku lanskega decembra povzdignil ceno zlata na rekordnih več kot 1200 dolarjev.«

Manj zlata za nakit

Trg zlata se je v lanskem letu spoprijel tudi z največjim upadom povpraševanja po zlatu kot nakitu v zadnjih 21 letih oziroma s polovico manj kot leta 1997, ko je bilo povpraševanje na vrhuncu. Izdelava zlatnega nakita (z izjemo starega zlata) je v lanskem letu znašala le 1,111 tone, kar pomeni, da je povpraševanje po »novem zlatu« doseglo le 43 odstotkov glede na leto prej. Razlog je bila predvsem globalna recesija in še vedno visoke cene. Istočasno pa je ponudba starega zlata rekordno naraščala in znašala skoraj 40 odstotkov celotne ponudbe, je dodal Klapwijk.

GFMS meni, da je bila dinamika teh različnih dejavnikov lani najbolj očitna v prvem četrtletju, saj je bilo takrat največ naložb v zlato, vendar so cene dosegle rekordno raven v zadnjem četrtletju. »Če želimo videti celotno sliko, moramo gledati na fizični trg,« je dejal Klapwijk. »V prvem četrtletju je staro zlato preseglo ne le povpraševanje po nakitu, ampak

PHILIP KLAPWIJK

celo izkope rudnikov. Zato lahko razumemo, da cena zlata ni presegla tisoč dolarjev. Vendar so v zadnjem četrtletju, ko se je stanje stabiliziralo, naložbe v zlato presegle ceno 1200 dolarjev na unčo.

Tudi centralne banke manj prodajajo

Poročilo omenja tudi druga področja, ki so pomembno prispevala k višanju cene zlata. Kot na primer uradni sektor, kjer je neto prodaja upadla za več kot 80 odstotkov, predvsem zaradi

zlata vplival tudi »de-hedging«, ki je lani celo presegel 250 ton, kar pa se bo težko ponovilo.

V prihodnosti bo cena zlata verjetno še nekoliko rasla, ker marsikdo dvomi v glavne denarne valute in ker ni razloga, da bi vlagatelji opustili naložbe v zlato, meni Klapwijk. Vendar porast ne bo dramatičen, ker trenutno ni razloga za večji priliv svežih naložb. Ni namreč velike verjetnosti, da bomo pričali finančnim razmeram, ki bi povišale cene zlata. Sčasoma se bodo realne obrestne mere povišale, in zanimanje za naložbe v zlato bo upadlo, trdi Klapwijk. »Razen v primeru nove krize, kar ni najbolj verjetno.«

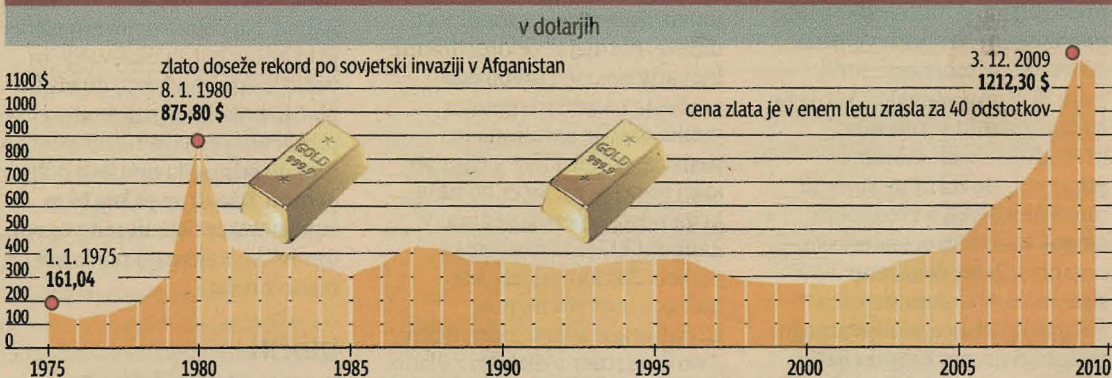
Znano je, da se varne naložbe v zlato povečajo, ko je gospodarstvo nestabilno, ko ni zaupanja v banke, in nato upadejo, ko se stanje izboljša. Na tem razpotju bodo drugi dejavniki povpraševanja in ponudbe postali pomembnejši. »Če se takrat ne bo pojavil nov vir povpraševanja po surovem zlatu, kot na primer uradni sektor, bo cena zlata znatno upadla. Zaradi tega bo tudi manjša ponudba starega zlata in trg se bo lahko spet uravnovečal,«

analitike v Rusiji, Nemčiji, Franciji, Španiji, Indiji, Avstraliji in na Kitajskem. Njihovi zaposleni v londonski pisarni so v dveh letih obiskali 49 držav. Zato ne preseneča, da so njihov drugi največji strošek potovanja, kot nam je razkril Klapwijk. GFMS je tudi v tesni povezavi z organizacijo London Bullion Market Association (LBMA), ki določa pogoje trgovanja na borzi plemenitih kovin.

Gold Survey 2010 so aprila v Londonu predstavili gostom iz različnih sektorjev (predvsem iz javnih ustanov) in držav, med katerimi je bila tudi Irena Moro, direktorica Moro&Kunst, družbe za trgovanje z naložbenim zlatom iz Slovenije. »GFMS nam nudi ključne informacije, ki jih potrebujemo pri delu. Poleg tega smo izvedeli tudi, kakšen je bil nakup zlata v zadnjem letu v različnih državah, kar nas je zelo zanimalo, ker o tem ni dovolj uradnih podatkov. Zelo je upadel recimo v Italiji,« je povedala Morova. »Veliko zlata so v lanskem letu prodali v Indiji in Braziliji. Prva v svetu pri pridobivanju zlata je Kitajska, ki je bila lani tudi druga po porabi.«

Nakup zlata kot naložba je v porastu tudi v Sloveniji, se

ZLATO OSTAJA REKORDNO DRAGO

DELO Vir: Graphic News, Reuters

manjše prodaje v evropskih centralnih bankah. Velik pomen je imel tudi indijski nakup 200 ton zlata od Mednarodnega denarnega sklada (IMF). »Nakup je bil zunaj trga, vendar je spodbudil naložbe, ker so vlagatelji to razumeli kot znak, da se spreminja odnos centralnih bank do zlata,« je dodal Klapwijk. Poročilo omenja, da je na povečanje cene

napoveduje poročilo. »Zelo majhna verjetnost je, da bi se to zgodilo že letos. Vendar je trenutno stanje netipično in ne more trajati v nedogled. Vlagatelji bodo lahko imeli dobiček še letos, mogoče celo drugo leto. Cena zlata bo lahko v tem času celo presegla 1300 dolarjev na unčo. Vendar bo to zadnja faza v tem večletnem naraščanju cene zlata,« je prepričan Klapwijk, ki je tako končal predstavitev letošnjega poročila.

Vodilno poročilo na trgu

Poročila GFMS so plod analize lastne ekipe 25 strokovnjakov (finančnikov, geologov, inženirjev ...), ki veliko potujejo in raziskujejo ter pridobivajo podatke iz centralnih bank, rudnikov, rafinerij in drugih virov. Družba ima lastne

strinja sogovornica. »Ljudje ga kupujejo predvsem kot naložbo za pozneje. Zato ga nameravajo imeti dolgo v lasti in v tem primeru cena ob nakupu ni tako odločilna. Prepričana sem, da bo cena zlata vedno rasla in je zato varna naložba. Za kupce pa je zelo pomemben podatek, da če kupujejo zlato kot naložbo, morajo kupiti pri družbi, ki ima akreditacijo od strokovnega združenja LBMA. To so poudarili tudi na pogovoru ob predstavitvi poročila Gold Survey 2010. Zlato namreč prodajajo tudi kovnice brez akreditacije, tudi zlatarji ga vlivajo.« V Sloveniji, tako kot v celotni EU, ob nakupu zlata ne plačamo davka na dodano vrednost, kar je velika prednost (Hrvati na primer plačajo 58-odstotni davek na nakup zlata), še dodaja Morova.

POROČILO S TRADICIJO

Gold Survey 2010 je že 43. edicija obsežnega letnega poročila GFMS o trgu zlata v svetu, predstavitev pa je 14. aprila poleg v Londonu istočasno potekala tudi v Johannesburgu in Torontu. V letošnjem poročilu lahko zasledimo, da je bila (povprečna) cena zlata v letu 2009 972,35 dolarja za unčo (leto prej pa 871,96). Rudniki pa so izkopali 2572 ton zlata (leto prej 2409). Poročilo je eden glavnih virov informacij na mednarodnem trgu zlata in nudi poglobljene analize razvoja trga ter statistične podatke o državah, ki vodijo na področju trgovanja z zlatom, pri nakupih in pri pridelavi.